

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Sætravej

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehuset Sætravej. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehuset Sætravej, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilstræber at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børns egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

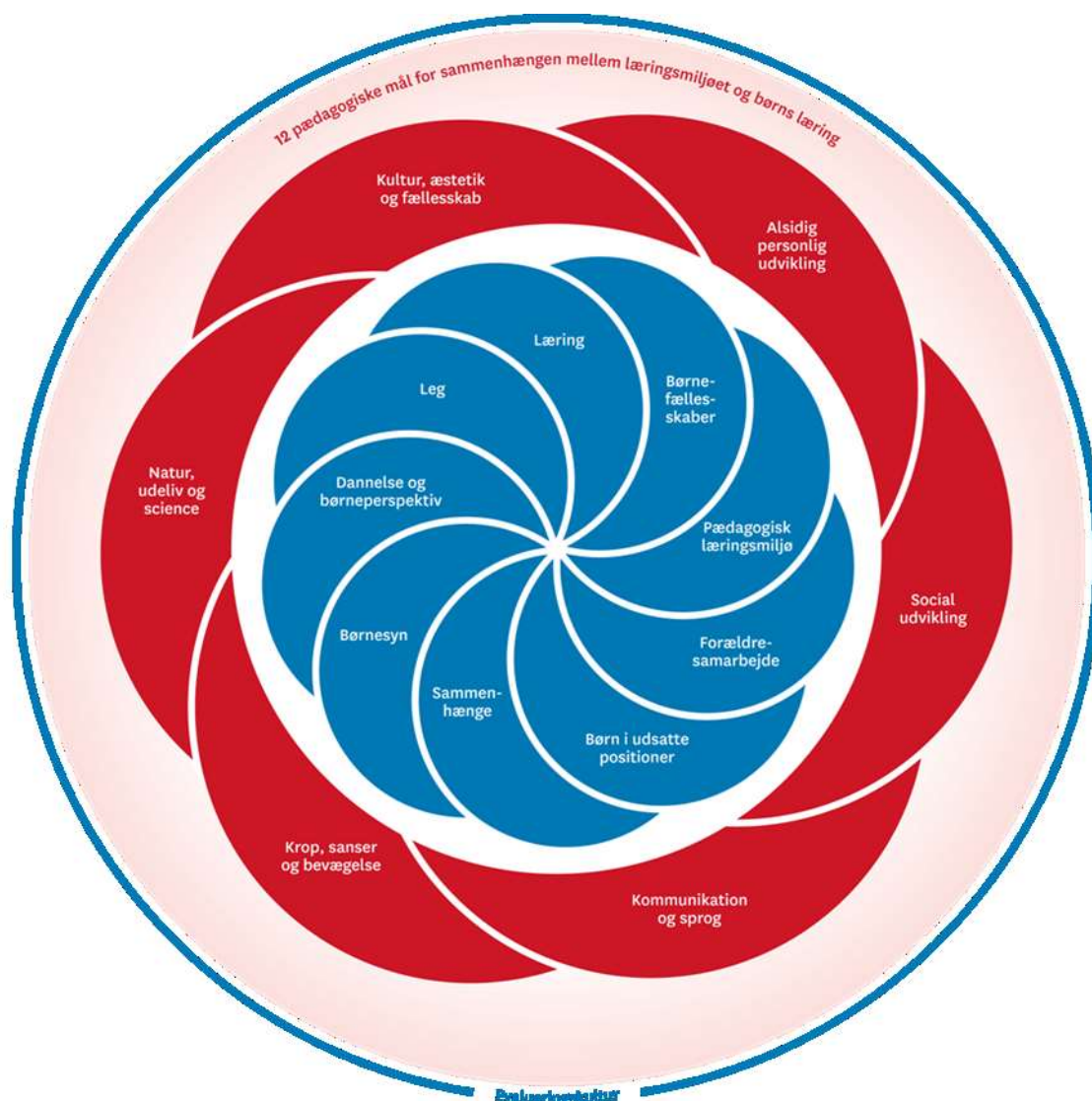
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset Sættravej forholder os til temaet
<p>Børnesyn</p> <p>Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Hos Børnehuset Sættravej kommer vores barnesyn bl.a. til udtryk, når vi møder børnenes forskelligheder:</p> <p>Fra KVALid: <i>Det pædagogiske personale udviser sympati og empati, de lytter til og har samtaler med børnene med udgangspunkt i alle børns perspektiver og nærmeste udviklingszone. Det pædagogiske personale udviser anerkendelse og medfølelse overfor alle børn med både ord, kropssprog og mimik. Det pædagogiske personale er opmærksomme på alle børns følelser og ytringer, både verbalt og nonverbalt, og justerer sig ift. børnenes udspil.</i></p> <p>Eks. Vi giver børnene passende opgaver, som de udføre og når børnene mestrer det, vokser de med opgaven. Når vi holder samling, bliver børnene hørt, og har en stemme ind i fælleskabet.</p> <p>Vi respekterer det enkelte barns følelser, og justerer os til barnets behov, ved at guide barnet igennem dagen.</p> <p>Vi skaber en balance imellem egne og børnenes initiativer ved at give børnene medbestemmelse og indflydelse på hverdagens aktiviteter og indhold</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver</p> <p>Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Hos børnehuset Sættravej kommer dannelse og børneperspektiver bl.a. til udtryk:</p> <p>Fra KVALid: <i>Det pædagogiske personale anerkender børnenes forskelligheder og inddrager disse i rutinesituationer og vokseninitierede aktiviteter. Børnenes perspektiver og udsagn inddrages aktivt i processen omkring planlægning og evaluering af aktiviteter, lege og rutinesituationer</i></p> <p>Vi øver børnene i at blive selvhjulpne og selvstændige ved at give dem ansvar i hverdagsrutiner, fx ved at de hjælper med at dække bord, rydde op, tage tøj af og på, vaske hænder og øver sig i at bruge kniv og gaffel. Vi har en anerkendende tilgang til børn/børn og børn/voksen. Vi italesætter, hvad vi forventer af børnene og lærer børnene, at vise forståelse og hensyn til hinandens forskelligheder og interesser. Vi øver og støtter børnene i komme til orde og skiftes til at være i centrum i fx samling, hvor de øver sig i at være på og turde fortælle om sig selv. Vi inddrager børnene fx: ved valg af aktiviteter og leg, og derved får børnene medbestemmelse og ansvar.</p>
<p>Leg</p> <p>Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Hos børnehuset Sættravej kommer legen bl.a. til udtryk</p> <p>KVALid: <i>Det pædagogiske personale indtager en medlegende rolle. De følger børnene i legen og har dialoger med børnene om deres valg af legetema og materialer. Det pædagogiske</i></p>

	<p>personale taler med børnene om forskellige handlemuligheder i legen og begrundet disse. Det pædagogiske personale støtter, guider og rammesætter børnenes leg så den udvikler sig positivt for alle børn. Der gives mulighed for, at der skabes relationer og læring gennem leg. Nye materialer og ideer til leg introduceres med jævne mellemrum.</p> <p>Vi understøtter børnenes leg ved at være aktivt deltagende. Fx: ved at være nysgerrig og tilbyde ord og begreber til børnene, som bl.a. er med til at styrke børnenes sproglige udvikling. Igennem den frie leg hjælper vi børnene med at udforske deres egen formåen, for derigennem at styrke relationer på tværs af børnegrupper. Fx: ved en voksenstyret aktivitet, som det at være på en gåtur, hvor børn og voksne udforsker og undersøger forskellige materialer. Eller fodring af dyr, med fokus på det fælles tredje. Fx: Vi har deltaget i projekt legekunst og har derigennem haft fokus på processen frem for produktet. Børnene har været aktive medskabende, og har i processen fået udviklet deres fantasi, nysgerrighed, sprog og sociale kompetencer.</p>
<p>Læring</p> <p>Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Hos børnehuset Sættravej kommer læring bl.a. til udtryk:</p> <p><i>KVALid: Det pædagogiske personale skaber fælles opmærksomhed ved at rammesætte situationer til fordybelse, som skaber mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse.</i></p> <p>Vi skaber rammerne til fordybelse hos børnene ved fx: klippe/klistre, spille spil, dialogisk læsning. Vi viser barnet, at vi tror på det, ved at sætte ord på i situationen, fx: garderoben: barnet siger "det kan jeg ikke" – pædagogen: "det tror jeg på, du kan, har du brug for jeg lige hjælper dig?" Vi er nærværende i samspillet med børnene, ved at italesætte det vi ser og det vi oplever hos børnene.</p> <p>Vi guider børnene i at finde løsningsmuligheder i fx konfliktsituationer. Vi giver børnene handlemuligheder, så de lærer at udvise empati og respekt for hinanden.</p>
<p>Børnefællesskaber</p> <p>Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Hos børnehuset Sættravej kommer læring bl.a. til udtryk:</p> <p><i>KVALid: Læringsmiljøet er inkluderende med udgangspunkt i den aktuelle børnegrupperes forskellige behov, udtryksformer, aktivitetsniveau og interesser</i></p> <p>Vi er opmærksom på det enkelte barn og på gruppen, og forsøger at skabe fælles opmærksomhed ved at børnene inviteres til at deltage i aktiviteter efter alder/på tværs af alder og legekammerater. Derved kan nye fællesskaber opstå og udvikles. Det kan både være voksen – og børne initierede aktiviteter og vi lytter efter det børnene udtrykker følelsesmæssigt og agerer efter det. Fx indbyder vi børnene til</p>

at gøre ting sammen og hjælpe hinanden, i leg og daglige rutiner. Vise hensyn og tale om følelser

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset Sættravej forholder os til temaet
Pædagogisk læringsmiljø Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.	Hos børnehuset Sættravej kommer det pædagogiske læringsmiljø til udtryk: <i>KVALid: Det pædagogiske personale skaber fælles opmærksomhed, ved at rammesætte situationer til fordybelse, som skaber mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske personale sikrer, at børnene oplever faste rytmer i dagligdagen, men ændrer på rammesætningen, hvis børnenes udtryk og perspektiver indikerer, at det er det, har brug for.</i> Vi arbejder bevidst, både inde og ude, med forskellige digitale redskaber, der understøtter den daglige pædagogik. Vi motiverer børnene til bevægelsesglæde, og vi er opmærksomme på, at være bevidste om vores rolles betydning. Vi arbejder med at rammesætte rutiner og aktiviteter, så det er afstemt efter børnenes færdighedsniveau.
Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?	Hos børnehuset Sættravej kommer forældresamarbejdet til udtryk: <i>KVALid: Det pædagogiske personale, børn, og forældre samarbejder om konfliktløsning og om børnesen trivsel, læring, udvikling og dannelse. Både børnenes, forældrenes og det pædagogiske personales perspektiver inddrages i løsning af konflikter.</i> Vores vision er, at forældrene oplever en åben og anerkende kommunikation med os. Dette kan både være i den daglige aflevering/afhentning, samt i den svære samtale ifb, med fx barnets trivsel og udvikling. Vi inddrager forældrene fx i de daglige hverdagsrutiner, vi kommunikerer og dokumenterer via Tabulex, om vores pædagogiske aktiviteter og om, hvordan forældrene kan være med til at understøtte dette. Vi har et særligt fokus på at justere på rammerne omkring modtagelse og afsked, efter børn og forældre. Fx hvis barnet er ked af det ved aflevering, så sender vi en sms eller et billede, hvor vi fortæller, at barnet er kommet videre med dagen/leg.
Børn i udsatte positioner	Hos Børnehuset Sættravej kommer arbejdet med børn i udsatte positioner til udtryk ved:

<p>Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p><i>KVALid: Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner. Det pædagogiske personale inddrager relevante samarbejdspartner, samt holder sig opdateret ift. nyeste viden.</i></p> <p>Vi har positive forventninger til barnet, og vi forsøger at hjælpe barnet til at navigere i de forskellige aktiviteter og lege, så barnet opnår at være en del af fælleskabet samt mestring i leg. Det sker bl.a. ved, at vi har tydelige forventninger til barnet og er nærværende voksne i vores samspil med barnet.</p> <p>Vi har et tværfagligt samarbejde med bl.a. Familiestuen samt andre relevante faggrupper.</p>
<p>Sammenhænge</p> <p>Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<p>Hos Børnehuset Sætravej kommer arbejdet med sammenhænge til udtryk:</p> <p><i>KVALid: Det pædagogiske personale har fokus på at understøtte alle børn i at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende og at kunne indgå i et børnefælleskab. Der er systematisk overlevering af viden om alle børn fra børnehave til skole og SFO.</i></p> <p>I ældste gruppen arbejder vi bl.a. med at styrke børnenes personlige, sociale og sproglige kompetencer, og tilrettelægger et sammenhængende forløb, der skal forberede børnene på overgangen til skole/SFO</p> <p>Fx øver vi i at modtage og forstå en kollektiv besked, selv at tage ansvar for madpakke, vente på tur mm. Vi øver koncentrationen ved fx at kunne blive i/ved en selvvalgt opgave og at spille spil.</p> <p>Vi har et formaliseret samarbejde med Skole og SFO. Børnehaveklasselederen kommer og besøger kommende skolebørn, og vi tager på besøg på skolerne.</p> <p>Vi har overlevering af kommende skolebørn, hvor vi tager afsæt i dialogprofilen.</p>
<p>Inddragelse af lokalsamfundet</p> <p>Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<p>I Børnehuset Sætravej kommer inddragelse af lokalsamfundet til udtryk ved:</p> <p><i>KVALid: Det pædagogiske personale benytter sig af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder med henblik på at skabe udvidende læringsmuligheder for børnene</i></p> <p>Vi tager på cykelture til skov, havn og strand. Vi besøger arbejdspladser, butikker, kirken og biblioteket. Det gør vi for at børnene kan få oplevelser, kendskab og erfaringer til og med lokalmiljøet. Vi bruger miljøet omkring os på samme måde som vi bruger vores egne læringsrum.</p>

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Børnegruppen har brug for en forudsigelig hverdag, og vi justerer os hele tiden efter hvad der er behov for. Vi er nærværende voksne og prioriterer at være tæt på børnene for at guide og støtte dem i deres udvikling.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi er i gang med at indrette vores grupperum, samt alrummet ift. læringsmiljøer, der skal understøtte vores pædagogik ift. hverdagens rutiner.
I det psykiske læringsmiljø	Vi inddrager børnene i de daglige rutiner, giver dem ansvar og støtter børnene i, at de kan selv. Vi voksne støtter børnene i at tage ansvar for, at alle børn føler sig som en del af fællesskabet. Vi giver børnene medbestemmelse og anerkender børnenes interesser. Vi støtter børnene i konflikthåndtering, ved at lære børnene at sætte ord på følelser.
I det æstetiske læringsmiljø	Indretningen af de forskellige natur billeder i alle rum er med til at skærpe børnenes nysgerrighed og danner udgangspunkt for dialog, som kan udvikle sig til leg.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Børnehaven: Det pædagogiske personale involverer, så vidt det er muligt, børnene i at finde løsningsmuligheder. Beslutninger træffes, så det enkelte barn oplever sig set, hørt og forstået. (KVALid s. 55)

Fx hvis et barn er i en konflikt med et andet barn, går den voksne ind og støtter og guider barnet i at få det løst, ved at sætte ord på barnets handlinger og følelser.

Vuggestuen: Det pædagogiske personale anerkender alle børns forskellighed og medtænker systematisk dette i hverdagens rutiner. (KVALid s. 32)

Fx Vi øver barnet i at være selvhjulpne, både ift. garderoben, på badeværelset og måltidet. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, viser barnet, at vi tror på det og støtter barnet i nærmeste udviklingszone.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale reflekterer over og handler på at justere læringsmiljøet, så alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes (KVALid s. 36)

Fx hvis et barn har behov for ekstra indsats, justerer vi aktiviteten eller gruppestørrelse efter barnet, så det oplever fællesskabsfølelse og får en succesoplevelse.

Eks.: Barn: Set ud fra barnets alder skal han begynde i ældstegruppen. Der var flere overvejelser om de udfordringer han havde, der gjorde, at han ikke kunne indgå i gruppen. Vi ændrede rammen, satte flere personaleressourcer ind, samt var bevidst om barnets placering i rummet. Barnet havde udfordringer med selvjustering, og vi gav ham redskaber, der kunne hjælpe ham med det. Barnet oplevede at være en del af fællesskabet og fik nye jævnaldrende venskaber.

Forældresamarbejde

Det pædagogiske personale og forældre indgår i samarbejde og dialog omkring børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. (KVALid s. 29)

Fx Daglige samtaler ved aflevering og afhentning ifb. med barnets udvikling og trivsel. Vi har samtaler med forældre om barnets ressourcer og udfordringer, så barnet oplever sammenhæng i hverdagen.

Sammenhænge

Det pædagogiske personale har fokus på at understøtte alle børn i at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende og at kunne indgå i et børnefælleskab. (KVALid s. 44)

Fx De kommende skolebørn besøger skolen og skolen besøger os, før skolestart. Kommende børnehaveklasseleder har samtaler med børnene inden skolestart. Børnene bliver bekendte med de nye rammer.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

Vi har opdelt børnene i 4 grupper. 3 aldersintegreret grupper og en gruppe med de ældste børn. I vuggestuen er vi 2 aldersintegreret grupper. Vi målretter vores læringsmiljø til børnegruppens sammensætning, og tilpasser og justerer efter behov. Vi har fokus på relationsdannelse og sociale fællesskaber, både i - og på tværs af grupperne. Vi understøtter og styrker børnenes venskaber, ved at børnene selv vælger, hvor og hvem de vil lege med, ved at være fleksibel i vores struktur.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>De indendørs læringsmiljøer er vi i gang med en proces, hvor vi er ved at indrette vores rum og lokaler, ift. strukturen. Vi arbejder frem mod at indrette rummene til blivende stue grupper, så det styrker børnenes nysgerrighed, selvværd, gå på mod og bevægelse. Men også skaber en tryk base for det enkelte barn</p> <p>Vores uderum er indrettet med faciliteter der styrker og udvikler børnenes kreativitet, relationer, selvværd og motorik.</p> <p>Vi har dyr, geder, høns og kaniner, som børnene har et medansvar for, ift. fodring og rengøring. Det er bl.a. med til at styrke børnenes selvværd.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Vi arbejder med og er opmærksomme på at skabe tryghed og trivsel. Vi er opmærksomme på at se alle børn og deres forskellige behov. Vi italesætter handling, og hjælper børnene med at sætte ord på.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Vi er bevidste om den igangværende proces med rummenes indretning og udsmykning, samt tilpasning efter børnegrupperne, har betydning for børnenes udvikling af relationer og empati, omsorg for hinanden, samt mulighed for ro og fordybelse.</p>

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

<p>Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv</p> <p><i>Det pædagogiske personale er opmærksomme på relationernes betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Alle børn ses og tages alvorligt (KVALid . 21)</i></p> <p>Fx vi laver aktiviteter i små grupper, hvor vi giver børnene mulighed for at danne nye relationer. Alle får plads og bliver hørt. Der gives plads til forskellighed, ved at have øje for det enkelte barn og vi differencer ud fra barnets behov.</p>
<p>Børn i udsatte positioner</p> <p><i>Det pædagogiske personale reflekterer over og handler på at justere læringsmiljøet, så alle børn har adgang til alsidige muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats (KVALid s. 36 og 37).</i></p> <p>Eks. Vi har et barn der bliver urolig under spisning. Barnet har svært ved at sidde ved bordet, og der bliver uro ved det bord, barnet sidder ved. Vi spørger barnet om det vil sidde ved en voksen i stedet for på stolen. Det giver barnet ro ved at få den fysiske kontakt og nærvær, og barnet kan blive i det sociale fælleskab, vi har ved spisning</p>
<p>Forældresamarbejde</p> <p><i>Det pædagogiske personale tager initiativ til kontakt til forældrene, og kontakten er kendetegnet ved både udveksling af information og dialog fra begge sider. Kontakten er positiv og kendetegnet ved en høj grad af dialog og inddragelse (KVALid s. 28).</i></p> <p>Fx hvis to børn har en god relation i børnehaven, anbefaler vi forældrene at lave en legeaftale for at styrke deres venskaber. Hvis et barn er udfordret i fælleskabet, forsøger vi at inkludere barnet, Vi inddrager blandt andet forældrene ved at foreslå at lave en legeaftale i fritiden, og vi er behjælpelige med, hvem det kan være.</p>
<p>Sammenhænge</p> <p><i>Det pædagogiske personale samarbejder med børnehaven og tilbyder regelmæssige besøg, kontakt og aktivitet, hvor de er sammen med børnehavens børn i leg/aktivitet (KVALid s.42)</i></p>

Fx 3 mdr. før børnehavestart kommer barnet på besøg i børnehaven, både til aktivitet og leg. De sidste 2 uger inden barnet begynder i børnehaven, spiser barnet madpakke i den gruppe, barnet skal gå i. Derved får barnet dannet nogle relationer til både børn og voksne i overgangen, som skaber tryghed for barnet. Hidtil har vi afholdt en samtale med forældrene med udgangspunkt i barnets dialogprofil. Det har været en vurdering fra gang til gang, om børnehavens personale har deltaget i den samtale. Vi ønsker fremadrettet at lave en systematik i afholdelsen af overgangssamtalen, så personale fra begge afdelinger deltager, for at lave den bedst mulige start for barnet.

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

Vi har børn, der er flersproget og børn med generelle talevanskeligheder. Vi tager udgangspunkt i de børn/den børnegruppe vi har. Vi differencer og tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi arbejder løbende på at justere vores læringsmiljø ud fra den børnegruppe vi har og deres behov. Vi anvender visuelle støttesystemer, der hænger synligt i hele huset. Det gør vi for at skabe tydelighed og forudsigelighed samtidig med, at samtale ud fra visuelle billeder er en hjælp for de børn, der har svært ved at udtrykke sig. Der er altid bøger, der er tilgængelig, og vi vil fremadrettet have fokus på, at indrette miljøer der indbyder til sprogstimulering.
I det psykiske læringsmiljø	Vi giver os tid til at lytte til det enkelte barn, og lader barnet tale færdigt, uden at afbryde. Ved at give det enkelte barn rum og tid, er der mulighed for at barnet bliver trygt og udvikler sig sprogligt.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi er i gang med at udvikle vores æstetiske læringsmiljøer. Vi ønsker at skabe et inspirerende miljø, så børn og voksne har tid og rum til fordybelse, dialogisk højtlesning og sproggrupper.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Det pædagogiske personale taler meget med børnene og beskriver de ting, de oplever i fællesskabet og giver således ord og begreber til barnets oplevelse (KVALid s. 51)

Vi understøtter det børnene gør ved at sætte ord på deres handlinger. Fx hvis et barn har en cykel og et andet barn kommer og vil tage den. Barnet græder, fordi det vil have cyklen. Pædagogen siger til barnet: "Jeg kan godt se, at du gerne vil have den cykel, men lige nu er det, xxx der har den. Jeg kan se, at du er rigtig ked af det. Vi kan spørge, om du må få den bagefter". Pædagogen anviser derefter et alternativ.

Vi opsætter rammer og strukturer, hvor børnene lærer at stå frem og sige noget i fx en samling. Vi laver aktiviteter, hvor børnene er inddraget og er med til at sætte retningen

Børn i udsatte positioner

Indretning af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats (KVALid s. 37)

Vi bruger visuelle støttesystemer til at kommunikere og skabe overblik for børn med særlige behov. Fx hvis et barn skal på legepladsen, har vi piktogrammer i garderoben, som visuelt viser barnet, hvilket tøj det skal have på ud, og på gruppen kan barnet ligeledes se dagsstrukturen ved hjælp af piktogrammer.

Forældresamarbejde

Det pædagogiske personale tager initiativ til kontakt til forældrene, og kontakten er kendetegnet ved både udveksling af information og dialog fra begge sider. Forældrenes kultur, værdier og synspunkter respekteres. (KVALid s. 28)

Fx hvis en forældre taler og forstår meget lidt dansk, så bruger vi de hjælpemuligheder der er. Har vi et møde med forældre som forstår lidt dansk, bruger vi tolk, og i dialogen i hverdagen bruger vi digitale redskaber til oversættelse. Selv om der er en sproglig barriere, sørger vi altid for at få formidlet vores budskab på bedst mulig vis

Sammenhænge

Børnene glæder sig til overgangsaktiviteter. Dette ses fx ved at børn udtrykker glæde, når emnet italesættes af voksne, og at de gerne deltager i overgang via overgangsaktiviteter (KVALid s. 42)

Fx før børnehavestart er der en systematik i besøg i børnehaven, hvor børnehavebørnene er med til at stimulere de kommende børns sprog, igennem leg og relationsdannelse. Legen er en øvebane for børnenes udvikling af ordforråd og sætninger.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse?

Vi har mange muligheder for opdeling af børnene både inde og ude, og tager udgangspunkt i børnenes forskellige behov. Vores fysiske rammer giver stor mulighed for at indrette vores læringsmiljøer, så de inspirerer børnene til at bruge og udfordre deres krop. Vi er bevidste om vores brug af de forskellige muligheder der er, og tilrettelægger aktiviteter, der målretter børnenes kropslige udvikling.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse?:

I det fysiske læringsmiljø	<p>Vores legeplads indbyder til stor motorisk udfoldelse. der kan løbes op og ned af bakker, klatres i træer, cykler, gynger, motorikbane, hvor der er fokus på balancen. vi har en musikbold, som bl.a. udfordrer børnenes vestibulærsans.</p> <p>Legepladsen har samtidig stor mulighed for at stimulere de forskellige sanser. Der er bålplads, forskelligt terræn, høj græs, "sanserum", som børnene selv har været med til at udvikle igennem Projekt Legekunst, dyr. Vi har højbede med hindbær, ribs, krydderurter m.m.</p> <p>Vi har en minisal, med interaktivt gulv. Det henvender sig til alle aldersgrupper, og bliver udfordreret på både motorisk og kognitivt.</p> <p>Vi har en gymnastik sal, som giver mulighed for vilde lege og andre fysiske aktiviteter.</p> <p>Vores indendørs læringsrum som badeværelset, gangene og stuerne har forskellige muligheder for at udforske og stimulere barnet både motorisk, sansemæssigt og kognitivt</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Vi har en respekt for det enkelte barns formåen. Hvilket ses, ved at vi lytter, observerer og understøtter den enkelte, så vi kan støtte barnet bedst muligt i de situationer hvor vi ser barnet udfordres. Her vil vi skubbe tilpas og guide, når der er behov.</p>

I det æstetiske læringsmiljø	Vi er opmærksomme på at skabe mulighed for fordybelse i et æstetisk miljø. Her med tilpas stimulering alt efter børnegruppen og det enkelte barn. Ses fx ved brug af vores digitale hjælpemidler som energileg, projekter som kan bruges til at visualisere fx musikken
------------------------------	---

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv <i>Det pædagogiske personale udviser glæde og begejstring i læringssituationer. Det pædagogiske personale motiverer børnene gennem eget engagement og interesse. KVALid s. 53</i>
Fx ved morgengymnastikken og legen på legepladsen - der deltager vi på lige fod med børnene. Her igangsætter vi bevægelseslege i forskellig grader. Et for at stimulere bevægeapparatet, men bevægelseslegene bruges også til at hjælpe børnene i gang med lege eller for at skabe et fællesskab i børnegruppen. Vi er af den overbevisning, at hvis vi gør det, vi selv brænder for, så smitter det positivt af på børnegruppen.
Børn i udsatte positioner <i>Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner. KVALid. S 36</i>
Fx ses det ved bevægelseslege. Ser vi et barn, der ikke er en del af fællesskabet, så skaber vi en rolle til dette barn, som denne kan være i. Det kunne f. eks være, at barnet lige har brug for at observere lidt længere, inden det selv deltager. Her kunne barnet få til opgave at tænde og slukke musikken, indtil barnet selv er klar til at deltage med de andre. På den måde, bliver barnet alligevel en del af fællesskabet
Forældresamarbejde <i>Det pædagogiske personale informerer af og til forældrene om børnehavens dagligdag. KVALid s 30</i>
Vi informerer via AULA, hvad vi laver i hverdagen af forskellige tiltag, og beskriver her, hvad vi arbejder med, og hvad det har af betydning for barnet udvikling, læring og trivsel
Sammenhænge <i>Det pædagogiske personale benytter sig af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder med henblik på at skabe udvidede læringsmuligheder for børnene. KVALid s 40</i>
Fx vi tager på ture ud af huset; gerne ned i den bagvedliggende skov, hvor der er stor mulighed for at færdes i kuperet terræn. Vi tager også på ture rundt til andre legepladser, hvor vi kan udfordre hinanden på nye redskaber.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, ude liv og science?

Vi har mange muligheder for benytte os af uderummet. Børnehuset har ud over en stor legeplads med dyr et stort areal med skov og søer som udnyttes som læringsrum. Her er der mulighed for at fordybe sig i projekter og undersøgelser. Vi har masser af muligheder for at lave science både her men også i børnehaven. Det kan være, at gå på opdagelse sammen med børnene og følge deres spor i dette; inspirere både store som små.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Som sagt har vi et stort udeområde, som vi benytter os af. Her er der mulighed for at finde dyr, følge spor, undersøge planter/træer, samt hvad der lever under overfalden i jorden og i vandet.
I det psykiske læringsmiljø	Ude er der højt til loftet, hvilket giver andre muligheder for fordybelse for den enkelte og gruppen som helhed. Her er der plads til små læringsrum i det store rum som giver mulighed for at trække sig fra den større gruppe. Som nogle børn har brug for henover en lang dag i institution. Her er der også rum for at komme af med noget af den opbyggede energi børnene også kan have - på en hensigtsmæssig og forsvarlig måde. Her er der plads til alle
I det æstetiske læringsmiljø	Lydene, naturmaterialerne, stilheden, dyrene og den uberørte natur er i sig selv et æstetisk læringsmiljø som inspirerer og stimulerer til leg og fordybelse. Et rum vi kan bygge videre på.

Når vi arbejder med natur, ude liv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

<p>Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv <i>Det pædagogiske personale taler med børnene om science og opfordrer børnene til at undersøge og eksperimentere. KVALid s 58</i></p> <p>fx Dette er vi bevidste om, når vi sammen med børnene, fx fodre vinterens fugle, tænde bålet til Sankt Hans og synge sammen eller bygge huler i skoven. Her har vi snakken om, hvordan vi kan passe bedst muligt på vores natur og hvorfor naturen gør, som den gør på forskellige tider på året.</p>
<p>Børn i udsatte positioner <i>Indretningen af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats. KVALid s 37</i></p> <p>Fx oplever vi et barn som reagerer i en eller anden grad i forhold til "" . Her vil vi altid undersøge, hvad det har af betydning, hvis vi skabe samme læringsmiljø udenfor. Hvad har det af indvirkning på netop dette barns muligheder for at være aktivt deltagende i fællesskabet? På den måde justerer vi også ved hjælp af vores rums muligheder.</p>
<p>Forældresamarbejde <i>Det pædagogiske personale er nærværende og deltagende i modtagelsen. De er opmærksomme på muligheder for samspil, og bidrager med ideer til, hvad børnene kan beskæftige sig med. KVALid s. 27</i></p>

Fx Ved ankomst sørger personalet for, at barnet bliver hjulpet i gang med en leg med andre, eller sørger for, at barnet evt. kan hjælpe den voksne i gang med en aktivitet eller rutine opgave, så som at hente madpakkerne med ud el.lign.

Sammenhænge

Det pædagogiske personale benytter sig af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder med henblik på at skabe udvidede læringsmuligheder for børnene KVALid s 40

Fx bag ved vores børnehus har vi et fantastisk naturområde med søer, skov og bakker. Her benytter vi os af at tage børnegrupper med på tur til enten at fange haletudser, bygge huler, lege gemme og tagfat mv.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab?

Børnehuset Sættravej er forsat en lidt ny institution, men har allerede nogle gode og givne kulturelle tiltag. (tekst er på vej.)

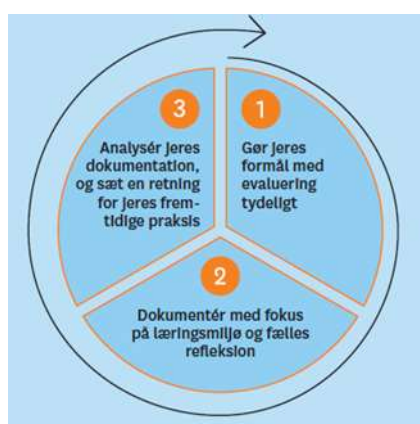
Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse?:

I det fysiske læringsmiljø	Vi har i Børnehuset Sættravej før været funktionsopdelt i huset. Dette er vi gået bort fra igen, da det ikke kunne tilgodese alle børns udviklingsbehov og læring. Vi arbejder med at skabe det fysiske læringsrum ude på de enkelte grupper. Her både det kreative hjørne, det musiske, det digitale mv. Der bliver på de enkelte grupper skabt kultur omkring måltider, samlinger ud fra den profil, som vi har i Børnehuset
I det psykiske læringsmiljø	Vi er opmærksomme på at skabe et læringsmiljø, hvor den enkelte kan komme til orde og børneperspektivet kan komme i spil. Dette gerne i små grupper, så alle føler sig set og anerkendt for det de byder ind med i fællesskabet
I det æstetiske læringsmiljø	Vi arbejder hele tiden med at forberede vores æstetiske rum med udgangspunkt i den børnegruppe, som vi har. Her med en opmærksomhed på lyd, lys og rum. Alt efter hvad vores hensigt er med læringsrummet, skifter vi rum. Det kan være til vores digitale sal, gymnastiksalen, uderummet eller på nabo stuen

Når vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
<i>Der er balance mellem børneinitierede legeaktiviteter og relevante vokseninitierede pædagogiske aktiviteter, i større og mindre grupper KVALid s.32</i>
Fx Børnene har mulighed for at byde ind med ideer til aktiviteter, som de voksne har fremlagt. Det kunne være i den proces omkring maling af fastelavnstønden. Her maler børnene efter vi har snakket om, hvad fastelavn er, og de byder ind med det, de forbinder med fastelavn, ved at tegne det på tønden.
Børn i udsatte positioner
<i>Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner KVALid s 36</i>
Fx hvis vi oplever et barn som ikke vil deltage i sanglegen og blot modsætter sig dette, vil vi så vidt det er muligt, skabe en mulighed for, at dette barn kan være deltagende som observerende frem for at være aktivt deltagende. Det kunne være at personalet har brug for barnets hjælp til at holde det papir som senere skal bruges. På den måde er barnet med i fællesskabet på dennes præmisser
Forældresamarbejde
<i>Forældre kan deltage i hverdagsituationer og planlagte vokseninitierede aktiviteter og udflugter KVALid s 31</i>
Fx afholdes der afslutningsfester for kommende skolebørn. Her inviteres forældrene til opvisning og bliver i den sammenhæng ofte inddraget i opvisningen fx ved at forældrene skal danse med deres børn. Ligeledes indbyder vi også forældre i vores forældreråd som laver forskellige aktiviteter, hvor alle er med til at skabe et større sammenhold i forældregruppen på tværs.
Sammenhænge
<i>Der er overlevering af viden om børn og børnegrupper. KVALid s 42</i>
Fx Fra vuggestue til børnehave er der fast procedure for overlevering af det enkelte barn, dette i samarbejde med barnets forældre. Her deltager vuggestuepersonale og kommende primærpædagog fra børnehaven sammen med forældrene. Det sidste år i børnehaven foregår i ældstegruppen. Her vil der inden opstart i ældstegruppen være en overlevering fra de andre børnehavegrupper til ældstegruppens personale. Dette foregår ved stuemøder, hvor ældstegruppen inviterer deres kollegaer ind til snak om det enkelte barns ressourcer og udfordringer. Her kan forældrene med fordel inddrages.

Systematisk evaluering

Gennem aktionslæring – med afsæt i kvalitetskriterierne i KVALid - undersøger, udforsker og evaluerer vi løbende vores pædagogiske praksis - herunder læringsmiljøer

Vi vil gerne opnå at.....	Ved at undersøge /dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu at...	Derfor vil vi fremover.....
<p>Børnehaven: <i>Det pædagogiske personale anerkender børns forskellige spisevaner og erfaringer med mad, og alle børn gives mulighed for at undersøge maden samt at eksperimentere med at sammensætte mad og smage under måltidet (KVALid s10)</i></p>	<p>Vi har lavet en undersøgelse blandt forældrene i børnehaven, hvad de har af forventninger til personalet i spisesituationen under frokost.</p> <p>På hver enkelt stue har vi sammensat dette formål for vores spisesituation og har derefter samlet data (her har vi brugt video dokumentation) for at kunne se, hvad vi med fordel kan justere i læringsmiljøet for netop at nå dette mål. Hvad står i vejen i forhold til at kunne lykkes og opnå kvalitet i spisesituationen.</p>	<p>Ud fra vores evaluering af læringsmiljøet vil vi fremover ikke blande os i, hvad børnene spiser fra deres madpakker, men derimod være nysgerrige på, hvad de vælger først, hvad de har med og skabe en god samtale omkring og om maden. Vi vil søge for, at der, så vidt det er muligt, er en voksen ved hvert bord, og at vi forbliver siddende på vores plads for at skabe roen. På den måde kan vi være mere opmærksomme på, hvad som rør sig i børnegruppen ved bordet og være aktivt deltagende og sørge for at alle bliver inddraget i fællesskabet. Vi vil tilrettelægge måltidet så børnene har mulighed for at tilføje smage til deres mad som friske krydderurter, salt og peber. Samt spille med på børnenes egne initiativer til dette.</p> <p>Vi samler op på kommende møder</p>

<p>Hele huset. Vi ønsker at få skabt en kontinuerlig og systematisk evalueringskultur af vores læringsmiljøer over hele dagen i Børnehuset. Dette ved hjælp af KVALID og den styrkede pædagogiske læreplan.</p>	<p>Først ved at skabe en forståelse for, i hele personalegruppen, hvad vi står på, i det pædagogiske grundlag.</p> <p>Derved at øve det at samle data og få oplevelsen af, hvad data kan gøre af forståelser for vores egen praksis.</p> <p>Vi skal score os selv i KVALID hæfterne. Hvor ligger vi, og hvad viser vores data i forhold til dette?</p> <p>Der skal skabes en forståelse og synliggøres, at vi ved hjælp af justeringer af vores praksis, kan ændre oplevelsen for det enkelte barn og børnefællesskabet - også selv med små justeringer.</p>	<p>Der skal skabes refleksionsrum i hverdagen, i form af stuemøder for de enkelte grupper</p> <p>Større refleksionsrum ved personalemøder, hvor der er større plads til fordybelse i nogle fælles læringsrum</p> <p>På pædagogiske dage, hvor der er mulighed for at sparre, dele viden, lave læringsamtaler mv</p> <p>Der skal meningskabes for hele personalegruppen ved at bruge den praksis, vi står i lige nu og her. Ved at tage problematikker som er højaktuelle som fx måltidet som tidligere beskrevet.</p>
---	--	---